

Mechanical Vibration

ارتعاشات مکانیکی (درس بیست و دوم)

By: Reza Tikani
Mechanical Engineering Department
Isfahan University of Technology

معادله های لگرانژ

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial T}{\partial q_i} + \frac{\partial V}{\partial q_i} = Q_i$$

❖ معادله های لگرانژ:

q_i : مختصه های عمومی سیستم

T : انرژی جنبشی سیستم

V : انرژی پتانسیل سیستم

نیروهای عمومی نظیر نیروی استهلاک (نیروهایی که نمی توان آنها را از تابع پتانسیل به دست آورد):

$$Q_i = \frac{\delta W}{\delta q_i}$$

$$L = (T - U) \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial L}{\partial q_i} = 0$$

معادله های لاگرانژ

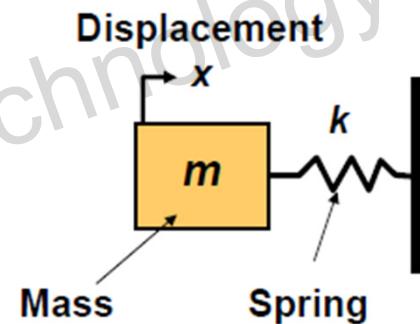
❖ کاربرد معادله های لاگرانژ در استخراج معادله های حرکت را با چند مثال توضیح می دهیم:

$$T = \frac{1}{2} m \dot{x}^2, \quad U = \frac{1}{2} k x^2$$

$$L = T - U = \frac{1}{2} m \dot{x}^2 - \frac{1}{2} k x^2$$

$$\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} = m \dot{x}, \quad \frac{\partial L}{\partial x} = -kx$$

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) - \frac{\partial L}{\partial x} = 0 \Rightarrow m \ddot{x} + kx = 0$$

معادله های لاگرانژ

❖ استخراج معادله حرکت پاندول ساده:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial T}{\partial q_i} + \frac{\partial V}{\partial q_i} = Q_i$$

$$T = \frac{1}{2} M(l\dot{\theta})^2$$

$$V = Mgl(1 - \cos\theta)$$

$$\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}} = Ml^2\dot{\theta} \quad \rightarrow \quad \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}} \right) = Ml^2\ddot{\theta}$$

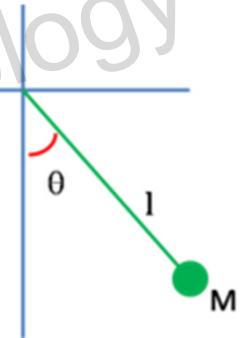
$$\frac{\partial T}{\partial \theta} = 0$$

$$\frac{\partial V}{\partial \theta} = Mglsin\theta$$

$$Q_i = 0$$

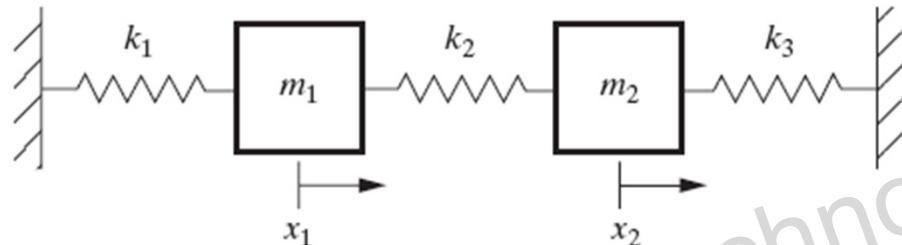

$$Ml^2\ddot{\theta} + Mglsin\theta = 0$$

معادله های لاگرانژ

❖ مثال:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial T}{\partial q_i} + \frac{\partial V}{\partial q_i} = Q_i$$

$$T = \frac{1}{2} m_1 \dot{x}_1^2 + \frac{1}{2} m_2 \dot{x}_2^2 \quad V = \frac{1}{2} k_1 x_1^2 + \frac{1}{2} k_2 (x_2 - x_1)^2 + \frac{1}{2} k_3 x_2^2$$

$$\frac{\partial T}{\partial \dot{x}_1} = m_1 \dot{x}_1 \quad \rightarrow \quad \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{x}_1} \right) = m_1 \ddot{x}_1$$

$$\frac{\partial T}{\partial x_1} = 0$$

$$\frac{\partial V}{\partial x_1} = k_1 x_1 - k_2 (x_2 - x_1)$$

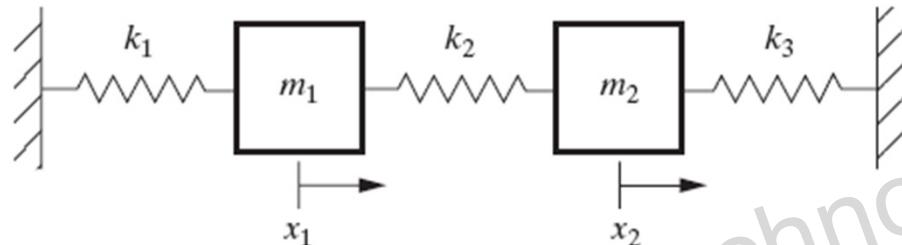
$$Q_i = 0$$

$$\rightarrow \quad m_1 \ddot{x}_1 + k_1 x_1 - k_2 (x_2 - x_1) = 0$$

$$m_1 \ddot{x}_1 + (k_1 + k_2) x_1 - k_2 x_2 = 0$$

معادله های لاگرانژ

❖ مثال:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial T}{\partial q_i} + \frac{\partial V}{\partial q_i} = Q_i$$

$$T = \frac{1}{2} m_1 \dot{x}_1^2 + \frac{1}{2} m_2 \dot{x}_2^2 \quad V = \frac{1}{2} k_1 x_1^2 + \frac{1}{2} k_2 (x_2 - x_1)^2 + \frac{1}{2} k_3 x_2^2$$

$$\frac{\partial T}{\partial \dot{x}_2} = m_2 \dot{x}_2 \quad \rightarrow \quad \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{x}_2} \right) = m_2 \ddot{x}_2$$

$$\frac{\partial T}{\partial x_2} = 0$$

$$\frac{\partial V}{\partial x_2} = k_3 x_2 + k_2 (x_2 - x_1) \quad Q_i = 0$$

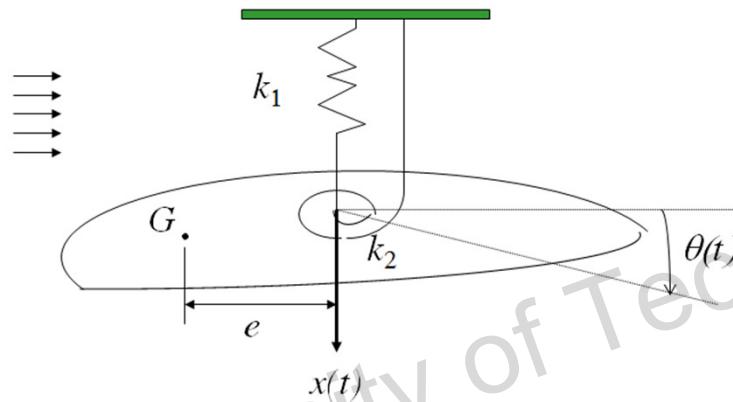
$$m_2 \ddot{x}_2 + k_3 x_2 + k_2 (x_2 - x_1) = 0$$

$$m_1 \ddot{x}_1 - k_2 x_1 + (k_2 + k_3) x_2 = 0$$

معادله های لاگرانژ

❖ مثال:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_i} \right) - \frac{\partial L}{\partial q_i} = 0$$

$$T = \frac{1}{2} m \dot{x}_G^2 + \frac{1}{2} J \dot{\theta}^2$$

$$x_G(t) = x(t) - e \sin \theta(t)$$

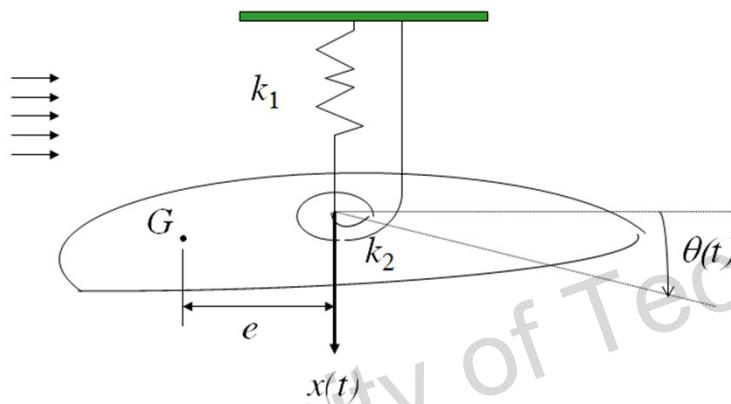
$$\Rightarrow \dot{x}_G(t) = \dot{x}(t) - e \cos \theta(t) \frac{d\theta}{dt} = \dot{x}(t) - e \dot{\theta} \cos \theta(t)$$

$$T = \frac{1}{2} m [\dot{x} - e \dot{\theta} \cos \theta]^2 + \frac{1}{2} J \dot{\theta}^2$$

معادله های لاگرانژ

❖ مثال:

$$T = \frac{1}{2}m[\dot{x} - e\dot{\theta}\cos\theta]^2 + \frac{1}{2}J\dot{\theta}^2$$

$$U = \frac{1}{2}k_1x^2 + \frac{1}{2}k_2\theta^2$$

$$L = T - U = \frac{1}{2}m[\dot{x} - e\dot{\theta}\cos\theta]^2 + \frac{1}{2}J\dot{\theta}^2 - \frac{1}{2}k_1x^2 - \frac{1}{2}k_2\theta^2$$

معادله های لاگرانژ

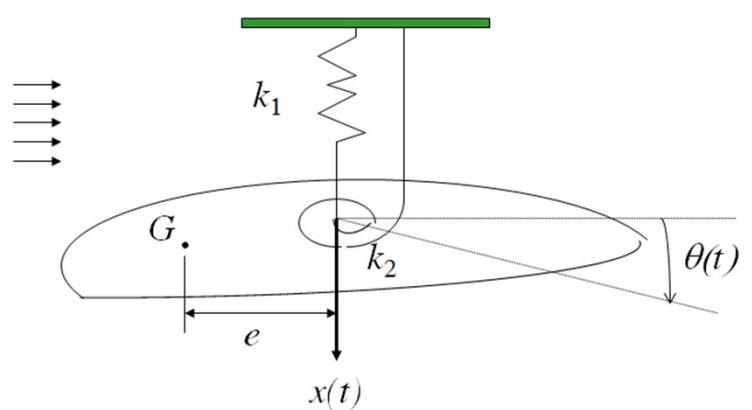
❖ مثال:

$$L = T - U = \frac{1}{2}m[\dot{x} - e\dot{\theta}\cos\theta]^2 + \frac{1}{2}J\dot{\theta}^2 - \frac{1}{2}k_1x^2 - \frac{1}{2}k_2\theta^2$$

$$\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_1} = \frac{\partial L}{\partial \dot{x}} = m[\dot{x} - e\dot{\theta}\cos\theta]$$

$$\frac{d}{dt}\left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}}\right) = m\ddot{x} - me\ddot{\theta} + me\dot{\theta}^2 \sin\theta$$

$$\frac{\partial L}{\partial q_1} = \frac{\partial L}{\partial x} = -k_1x$$

معادله های لاگرانژ

❖ مثال:

$$\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_1} = \frac{\partial L}{\partial \dot{x}} = m[\dot{x} - e\dot{\theta}\cos\theta]$$

$$\frac{d}{dt}\left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}}\right) = m\ddot{x} - me\ddot{\theta} + me\dot{\theta}^2 \sin\theta$$

$$\frac{\partial L}{\partial q_1} = \frac{\partial L}{\partial x} = -k_1x$$

$$\frac{d}{dt}\left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_i}\right) - \frac{\partial L}{\partial q_i} = 0$$

$$m\ddot{x} - me\ddot{\theta}\cos\theta + em\dot{\theta}^2 \sin\theta + k_1x = 0$$

$$J\ddot{\theta} + me\cos\theta\ddot{x} + me^2\cos^2\theta\ddot{\theta} - me^2\dot{\theta}^2 \sin\theta\cos\theta + k_2\theta = 0$$

معادله های لاگرانژ

$$m\ddot{x} - me\ddot{\theta} \cos \theta + em\dot{\theta}^2 \sin \theta + k_1 x = 0 \quad \diamond \text{مثال:}$$

$$J\ddot{\theta} + me \cos \theta \ddot{x} + me^2 \cos^2 \theta \ddot{\theta} - me^2 \dot{\theta}^2 \sin \theta \cos \theta + k_2 \theta = 0$$

small angle approximations: $\sin \theta \rightarrow \theta$ $\cos \theta \rightarrow 1$

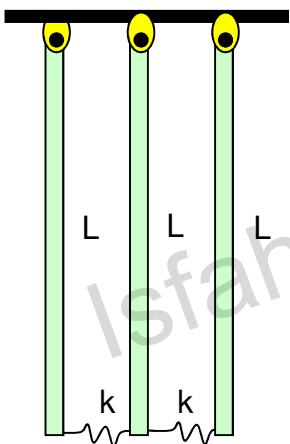
$$\begin{bmatrix} m & -me \\ -me & me^2 + J \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \ddot{x}(t) \\ \ddot{\theta}(t) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} k_1 & 0 \\ 0 & k_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x(t) \\ \theta(t) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

سیستم‌های چند درجه آزادی

❖ مثال:

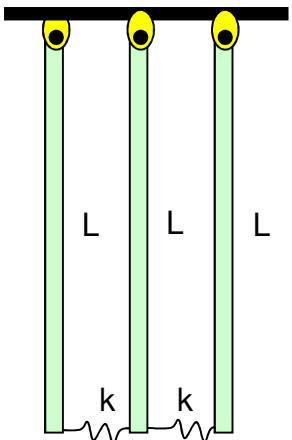
سیستم سه درجه آزادی شکل زیر را در نظر بگیرید. در حالت اولیه، هیچیک از فنرها کشیدگی یا فشردگی ندارند. معادلات حرکت سیستم را با استفاده از روش لاغرانژ بنویسید و ماتریس‌های جرم و سختی سیستم را به دست آورید.

طول هر میله: $L = 1 \text{ m}$; جرم هر میله: $m = 1 \text{ kg}$; ثابت جاذبه: $g = 10 \text{ m/s}^2$; سختی فنرها: $K = 100 \text{ N/m}$.

سیستم‌های چند درجه آزادی

$$T = \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_1^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_2^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_3^2$$

$$V_e = \frac{1}{2} k L^2 (\theta_2 - \theta_1)^2 + \frac{1}{2} k L^2 (\theta_3 - \theta_2)^2$$

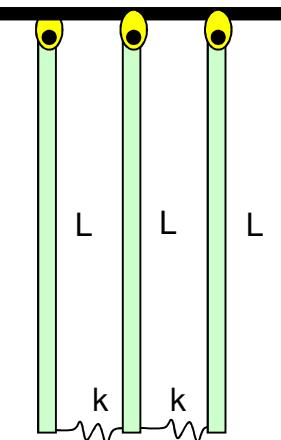
$$V_g = mg \frac{L}{2} (1 - \cos \theta_1) + mg \frac{L}{2} (1 - \cos \theta_2) + mg \frac{L}{2} (1 - \cos \theta_3)$$

V_e انرژی پتانسیل ناشی از فنرها و V_g انرژی پتانسیل ناشی از ثقل یا وزن میله‌هاست.

$$V = \frac{1}{2} k L^2 (\theta_2 - \theta_1)^2 + \frac{1}{2} k L^2 (\theta_3 - \theta_2)^2 + mg \frac{L}{2} (3 - \cos \theta_1 - \cos \theta_2 - \cos \theta_3)$$

سیستم‌های چند درجه آزادی

$$T = \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_1^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_2^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_3^2$$

$$V = \frac{1}{2} k L^2 (\theta_2 - \theta_1)^2 + \frac{1}{2} k L^2 (\theta_3 - \theta_2)^2 + mg \frac{L}{2} (3 - \cos \theta_1 - \cos \theta_2 - \cos \theta_3)$$

$$\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_2} = I_o \dot{\theta}_2 \rightarrow \frac{\partial}{\partial t} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_2} \right) = I_o \ddot{\theta}_2$$

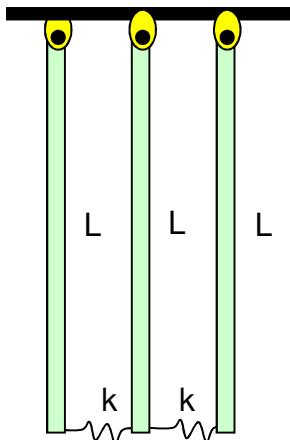
$$\frac{\partial V}{\partial \theta_2} = k L^2 (\theta_2 - \theta_1) - k L^2 (\theta_3 - \theta_2) + mg \frac{L}{2} \sin \theta_2$$

$$I_o \ddot{\theta}_2 - k L^2 \theta_1 + 2k L^2 \theta_2 - k L^2 \theta_3 + mg \frac{L}{2} \theta_2 = 0$$

سیستم‌های چند درجه آزادی

$$T = \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_1^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_2^2 + \frac{1}{2} I_o \dot{\theta}_3^2$$

$$V = \frac{1}{2} k L^2 (\theta_2 - \theta_1)^2 + \frac{1}{2} k L^2 (\theta_3 - \theta_2)^2 + mg \frac{L}{2} (3 - \cos \theta_1 - \cos \theta_2 - \cos \theta_3)$$

$$\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_3} = I_o \dot{\theta}_3 \rightarrow \quad \frac{\partial}{\partial t} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_3} \right) = I_o \ddot{\theta}_3$$

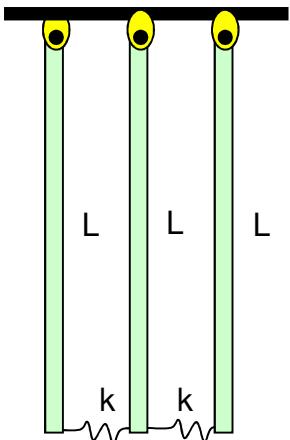

$$I_o \ddot{\theta}_3 + k L^2 (\theta_3 - \theta_2) + mg \frac{L}{2} \theta_3 = 0$$

$$\frac{\partial V}{\partial \theta_3} = k L^2 (\theta_3 - \theta_2) + mg \frac{L}{2} \sin \theta_3$$

سیستم‌های چند درجه آزادی

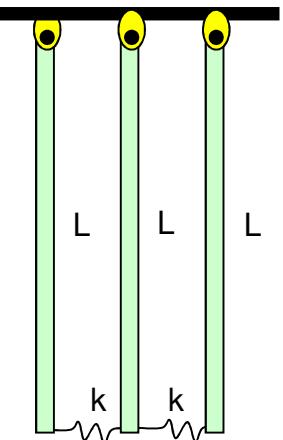
$$\begin{cases} \frac{1}{3}mL^2\ddot{\theta}_1 + kL^2\theta_1 - kL^2\theta_2 + mg\frac{L}{2}\theta_1 = 0 \\ \frac{1}{3}mL^2\ddot{\theta}_2 - kL^2\theta_1 + 2kL^2\theta_2 - kL^2\theta_3 + mg\frac{L}{2}\theta_2 = 0 \\ \frac{1}{3}mL^2\ddot{\theta}_3 + kL^2\theta_3 - kL^2\theta_2 + mg\frac{L}{2}\theta_3 = 0 \end{cases}$$

$$\begin{bmatrix} I_o & 0 & 0 \\ 0 & I_o & 0 \\ 0 & 0 & I_o \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \ddot{\theta}_1 \\ \ddot{\theta}_2 \\ \ddot{\theta}_3 \end{Bmatrix} + L^2 \begin{bmatrix} k & -k & 0 \\ -k & 2k & -k \\ 0 & -k & k \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} + \begin{bmatrix} mgL/2 & 0 & 0 \\ 0 & mgL/2 & 0 \\ 0 & 0 & mgL/2 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{Bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1/3 & 0 & 0 \\ 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & 1/3 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \ddot{\theta}_1 \\ \ddot{\theta}_2 \\ \ddot{\theta}_3 \end{Bmatrix} + \begin{bmatrix} 100+5 & -100 & 0 \\ -100 & 200+5 & -100 \\ 0 & -100 & 100+5 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{Bmatrix}$$

سیستم‌های چند درجه آزادی

$$\begin{bmatrix} 1/3 & 0 & 0 \\ 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & 1/3 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \ddot{\theta}_1 \\ \ddot{\theta}_2 \\ \ddot{\theta}_3 \end{Bmatrix} + \begin{bmatrix} 100+5 & -100 & 0 \\ -100 & 200+5 & -100 \\ 0 & -100 & 100+5 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{Bmatrix}$$

$$\begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{Bmatrix}$$

$$\omega_1 = \sqrt{15}$$

$$\begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{Bmatrix}$$

$$\omega_2 = \sqrt{315}$$

$$\begin{Bmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \\ \theta_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{Bmatrix}$$